

II МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ З МОРФОЛОГІЇ РОСЛИН «СУЧАСНА ФІТОМОРФОЛОГІЯ» (14—16 травня 2013 р., м. Львів)

Конференція з морфології рослин відбулася на базі біологічного факультету Львівського національного університету (ЛНУ) імені Івана Франка. Започаткована в 2012 р., цього року вона виявилася ще масштабнішою та цікавішою, торкнувшись значною мірою питань прикладної морфології рослин. Окрім того, в рамках форуму відбулися два тренінги з web-програмування на базі системи «Scratchpads», яка розроблена спеціально для біологів різних напрямків і надає можливість швидко та безоплатно публікувати результати досліджень в Інтернеті.

До участі в конференції зголосилися 258 дослідників з України, Польщі, Росії, Білорусі, Грузії, Молдови, Азербайджану, Казахстану, Латвії, Словаччини, Румунії, Німеччини, Нідерландів, Туреччини, Індії та Албанії. Результати досліджень були представлені в 140 наукових працях, що вийшли друком у двох томах до початку конференції, також вони є у вільному доступі на сайті phytomorphology.org. Із зазначеної кількості 53 публікації англійською, 45 — українською і 42 — російською мовами; загалом 48 праць вміщено в третьому та 92 — у четвертому томах збірника «Сучасна фітоморфологія» (два попередні томи матеріалів Першої міжнародної наукової конференції вийшли друком у 2012 році).

Участь у форумі взяли 85 дослідників з України та інших держав, які представили три пленарні та 33 секційні доповіді, а також 25 постерів. Більшість доповідей була виголошена на засіданнях чотирьох основних секцій («Загальна анатомія і морфологія рослин», «Морфологія репродуктивних органів», «Прикладна морфологія рослин», «Морфо-фізіологія рослин»).

© Л.О. ТАСЕНКЕВИЧ, А.В. НОВІКОВ, М.Р. СУП-НОВІКОВА, А.В. ОДІНЦОВА, К.М. ДАНИЛЮК, 2013

На урочистому відкритті з вітальним словом виступили почесний директор Інституту екології Карпат НАН України академік НАН України М.А. Голубець; зав. кафедри фізіології та екології рослин ЛНУ д-р біол. наук О.І. Терек; зав. кафедри ботаніки ЛНУ д-р біол. наук Л.О. Тасенкевич; директор Державного природознавчого музею НАН України д-р біол. наук Ю.М. Чернобай; професор кафедри екології та біології факультету харчових технологій Львівського національного університету ветеринарної медицини і біотехнологій імені З. Гжицького д-р біол. наук Й.М. Берко; декан біологічного факультету ЛНУ канд. біол. наук І.С. Хармар.

На пленарному засіданні провідні дослідники зі Львова виголосили доповіді «Моноподіальна система пагонів губоцвітих (*Lamiaceae*) флори України та моделі її формування» (Й.М. Берко), «Морфологічні особливості безстатевих репродуктивних органів мохоподібних» (канд. біол. наук О.В. Лобачевська) та «Вертикальна зональність септальних нектарників однодольних» (канд. біол. наук А.В. Одінцева).

У постерній сесії (куратор — канд. біол. наук А.В. Новіков) значну частину робіт представили польські ботаніки з Університету природничих наук у Любліні, а також демонструвалися результати наукових досягнень дослідників з Туреччини, Словаччини, Азербайджану й України. Лейтмотив постерів — застосування морфологічних методів у селекції та оцінці якості сільськогосподарських культур, культивуванні рослин *in vitro*, методи й засоби охорони культурних рослин від патогенних організмів.

На засіданні секції «Загальна анатомія і морфологія рослин» (куратор — Л.О. Тасенкевич) було виголошено 14 доповідей дослідників з України,

Польщі, Росії, Казахстану і Молдови. Розглядалися актуальні проблеми застосування морфологічних даних у з'ясуванні філогенетичних взаємозв'язків окремих груп рослин, їх онтоморфогенезу та еволюції життєвих форм, а також особливості анатомічної організації окремих органів рослин. Варто відзначити і доповіді, що стосувалися морфології грибів та водоростей.

Того ж дня працювала одна з найцікавіших секцій — «Морфологія репродуктивних органів» — під головуванням А.В. Одінцової. Слід відзначити традиційно високий рівень доповідей, виголошених представниками львівської школи ботаніки, які досліджують репродуктивну морфологію вищих рослин, зокрема васкулярну анатомію та морфологію квітки. Загалом на секції було представлено 9 доповідей.

На засіданні секції «Прикладна морфологія рослин» під головуванням канд. біол. наук А.І. Прокіпіва розглядалося застосування результатів морфологічних досліджень у галузі агротехнології, вивчення структури інтродуцентів та інші питання. Доповіді представили семеро дослідників з України, Польщі, Росії та Латвії. На заключному засіданні секції «Морфо-фізіологія рослин» (під

головуванням О.І. Терек) обговорювали результати досліджень, виконаних на межі фізіології та морфології рослин, зокрема, щодо впливу важких металів і гормонів росту на структуру рослин, а також проблеми досліджень культури рослин. На цій секції п'ять доповідей представили ботаніки з Польщі та України.

Під час офіційного закриття форуму була підтримана пропозиція провести наступну конференцію навесні 2014 р., оформлювати презентації та постери англійською мовою й організувати в рамках конференції спеціалізовані семінари і тренінги.

Насамкінець, висловлюємо щиру подяку керівництву Львівського національного університету імені Івана Франка та біологічного факультету за гостинність і підтримку під час підготовки та проведення конференції. Окрема подяка — фондам «Friends of Lviv University» та «Scratchpads» за фінансову підтримку, за інформаційну підтримку дякуємо міжнародним організаціям United Nations Decade on Biodiversity та EPSO, а також — порталу labprice.ua.

Ласкаво запрошуємо ознайомитися з матеріалами конференції на сайті phytomorphology.org.

Л.О. ТАСЕНКЕВИЧ, А.В. НОВІКОВ, М.Р. СУП-НОВІКОВА, А.В. ОДІНЦОВА, К.М. ДАНИЛЮК

НОВІ ВИДАННЯ

Основи спостережень за станом довкілля: навчально-методичний посібник (Заг. ред. канд. біол. наук С.М. Панченка, канд. пед. наук Л.В. Тихенко) / Бурова О.В., Горобчишин В.А., Дмитрова Л.В. та ін. — Суми: Університетська книга, 2013. — 352 с.

У посібнику викладено основи дослідницької роботи школярів із біології, подано практичні рекомендації щодо різних аспектів вивчення грибів, рослинного покриву та тваринного «населення» територій. Методики розроблені фахівцями науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів, адаптовані до використання старшокласниками з метою залучення громадськості до моніторингу стану довкілля.

Для педагогів загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів біологічних та екологічних спеціальностей, а також тих, хто переймається проблемою охорони природи.